

til eller Lyst til, og vi have Lov til at tage Lærlinge, lige saa mange vi ville, men nogen Forpligtelse til at oplære dem, det have vi kun i Henhold til Lærlingeloven af 1889, og det vil vel nok enhver indrømme, at de Forpligtelser, som der ere paalagte, ere af den Natur, at de ikke give megen Garanti. Det er mærkeligt nok, at i Lærlingeloven finder man et enkelt Punkt, jeg tror det er i § 16, 3dje Stk., hvor man faar et lille Bevis paa, at Tanken har været, at den, der skulde have Lærlinge, ogsaa selv skulde kunne noget, men det er glemt alle andre Steder end netop det Sted, hvor det omtales, af hvilke Grunde Lærlingen maa bryde Lærlingeforholdet. Der staar nemlig, at naar en Mester er fraværende fra Forretningen i over to Maaneder, uden at denne under hans Fraværelse ledes af en fagmæssig uddannet Mester, saa behøver Lærlingen ikke længere at blive hos ham. Der ser man, at Tanken dog har været, at det skulde være fagmæssig uddannede Mestre, der skulde oplære Lærlingene. Det er netop et af de Punkter, hvor man tror, at Fagprøverne have den allerstørste Betydning. At de ved Siden deraf kunne have Betydning i Konkurrencen, det skal ikke benægtes. Man tror jo dog altid, af den fri og uhindrede Adgang til at tage fat paa et eller andet Omraade, hvor vedkommende nu har Lyst til at gribe ind uden Hensyn til, om han mangler Dygtighed dertil, er lettere at standse, naar der dog kræves nogle Betingelser. De Betingelser, som ere krævede her af Kommissionen, ere ganske vist ikke store, men de ere dog store nok til at give Lærlingene et Maal at stræbe efter, til at bringe Fasthed ind i Lærlingeforholdet, den Fasthed, som nu savnes. Og naar vi saa se, hvorledes disse Fagprøver allerede have grebet om sig ad Frivillighedens Vej, kan man ogsaa se, at der er en Trang i denne Retning, en Trang, som man fra Lovgivningsmagtens Side maa støtte, saaledes at den, der vil bringe det Offer, den, der vil stræbe efter det Maal, ogsaa skulde have uogen Tilfredsstillelse ved at have naaet det Maal, der her er antydnet, idet han kun ved at have aflagt Svendeprove i sin Tid vil kunne erholde Borgerskab. Jeg var i og for sig ikke tilbøjelig til at gaa med til en Mesterprøve, thi jeg tror, at det ogsaa vilde have sin Betydning, at en ung Svend havde noget videre at arbejde for, saa at det ikke var nok, at han havde aflagt Svendeprove og da skulde kunne sige: Nu er jeg udlært, nu er der ikke mere for mig at stræbe efter. Men jeg

skal indrømme, at som Forholdene nu ere, efter at man har faaet den tekniske Uddannelse højnet og har faaet Fagskolerne indført, og da der i Grunden med de Regulativer, der ere komne, er givet et stort Spillerum ved Svendepøverne, har man nu i alt Fald ved mange Fag fremstillet Prøver, der bære Vidnesbyrd om, at de unge Haandværkere baade have Evne og Lyst til at præstere et virkelig godt Arbejde. Men det er ikke Tiendeparten, der endnu er kommen dertil; alt for mange sige: Det er ingen Nytte til, Du har ingen som helst Grund til at stræbe videre, Du kan have akkurat de samme Goder uden at aflægge Svendeprove.

Der blev i Gaar af det ærede Medlem fra 1ste Kreds (Andersen) sagt, at han troede ikke, Fagprøverne vilde hjælpe noget i forskellige Retninger. Saaledes mente han, at Straamandsinstitutionen kunde træde til paa forskellig Maade, eller at Loven vilde blive omgaaet, og det ærede Medlem hentydede blandt andet til Spørgsmaalet om Fuskerne, som trænge sig frem, og det samme kom ogsaa frem fra den sidste ærede Taler (Oct. Hansen) i Dag. Han sagde, at han kunde ikke tænke sig, at de vilde genere Haandværkerne. Dertil vil jeg sige, at vi jo i Gaar hørte af en æret Taler, at Løntarifferne ere blevne indførte af Svendeorganisationerne, og det var netop, mente han, tilstrækkeligt til at kunne hindre Fuskerne, som ogsaa Svendeorganisationerne havde lidt ikke saa lidt under. Jeg tror nu ikke, det er tilstrækkeligt. Jeg ser endog ogsaa en Fare i, at der er blevet fastsat Løntariffer, hvorefter dygtige og intelligente Haandværkere kun skulle have lige saa meget som og ikke mere end den, der ikke har gjort noget for at dygtiggøre sig; der er, siger jeg, en Fare deri baade for Haandværksstanden og for Samfundet. For at nævne et bestemt Eksempel: Samfundet er ikke tjent med, at man maa tage i sin Tjeneste to Snedkersvende, hvoraf maaske den ene kan gøre Arbejde for 2 Kr., den anden for 8 Kr., og som man dog skal give den samme Løn, hvad de ifølge Løntariffen skulle have. Den, der ikke har Lyst til at naa et videre Maal, behøver jo blot at melde sig ind i en Organisation, saa ved han, at han faar lige saa høj Løn som den, der vil fremad for at naa sit Maal; det er en Gang fastslaaet. Ved Organisationsvejen hæfter der netop den Ulempe, at der ikke tages behørigt Hensyn til Dygtigheden. — Desuden tror jeg ogsaa, at Samfundet i sin Hælfed kunde ønske nogen